

Одобрен на Програмен Съвет на специалност
“Здравен мениджмънт” от 12.12.2016 година

КОНСПЕКТ
ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОКС „МАГИСТЪР“ ПО
ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ
(след област „Здравеопазване и спорт“)
2017 г.

1. Предмет и основни въпроси на здравната икономика. Специфика на здравните пазари. Икономическа интерпретация на здравето.
2. Търсене на здравни услуги: фактори, изместващи кривата на търсене. Ролята на лекаря за търсенето на здравни услуги. Моделът на индуцираното търсене.
3. Икономическа оценка. Методи за икономическа оценка. Информационно осигуряване на икономическата оценка.
4. Инвестиционни решения. Инвестиционен анализ. Методи за оценка и избор на инвестиционни проекти.
5. Класификация и анализ на разходите на лечебните заведения за целите на калкулирането. Избор на бази за разпределение на непреките разходи. Методи за калкулиране на себестойността на здравния продукт/ услуга.
6. Съвременни методи за калкулиране на себестойността на здравния продукт – Стъпков метод и ABC метод. Същност, приложение, предимства и недостатъци.
7. Анализ на финансовото състояние на лечебните заведения. Показатели и източници за анализ на дейността и финансовото състояние на лечебните заведения.
8. Анализ на ефективността и рентабилността. Управление на оборотния капитал и на материалните запаси в здравните и лечебните заведения.
9. Предмет и метод на счетоводството на лечебните заведения. Обекти на счетоводството. Класификация на активите, капитала и пасивите на лечебните заведения.
10. Счетоводен баланс - същност, форми, видове, съдържание и структура. Модели балансови изменения. Годишен финансов отчет на лечебното заведение – основно предназначение, елементи, съдържание и законови изисквания.

- 11.Обща теория на данъка – произход, същност и елементи на данъка. Начини за облагане с данъци. Принципи на данъчното облагане. Видове данъци. Отбягване и прехвърляне на данъка. Характеристика на данъчната система на България.
- 12.Подходни данъци – обща характеристика, видове. Организация на корпоративното доходно облагане и на облагането на доходите на физическите лица в България.
- 13.Косвени данъци – обща характеристика, видове, предимства на косвените данъци. Организация на облагането с косвени данъци в България. Облагаеми и освободени доставки в лечебните заведения.
14. Обекти и субекти на управление в здравеопазването. Равнища на управление. Функции, задачи и умения на ръководителите в лечебните заведения, разделение по равнища на управление.
15. Процес на планиране в организацията. Стратегическо, тактическо и оперативно планиране. Стратегически цели. Визия, мисия и цели на здравните организации. Видове цели и дърво на целите.
- 16.Среда на организацията. Външна среда. Макро- и микросреда. Специфики на средата в здравеопазването. Динамика и сложност на средата. Анализи на средата.
17. Стратегическо управление – съдържание и основни насоки за развитие. Стратегически концепции и парадигми. Основни принципи, прилагани във философията на управление.
- 18.Стратегическо управление като система на взаимодействия. Етапи в историческото развитието на стратегическото управление. Поява на класическите подходи за стратегическо управление. Нов модел на социално-икономическа динамика и възникване на процесните подходи за стратегическо управление.
- 19.Определение, същностни характеристики и видове стратегии в рамките на стратегическия процес. Организационна стратегия, Дейностна (бизнес) стратегия, Функционална стратегия, Оперативни стратегии, Ситуационно-факторна стратегия, Линейна стратегия.
- 20.Стратегически анализ на вътрешната среда. Стратегически анализ на продуктите (портфолио анализи). Стратегически анализ на ценностите. Критични фактори за успех.
- 21.Организационна стратегия и стратегическо планиране на здравните и лечебни заведения. Същност, формиране и внедряване на организационната стратегия. Ключови характеристики на стратегическия план. Основни елементи на системата от показатели за ефективност (Balanced Scorecard).

22. Организационно-управленски структури. Структури на управление и органи за управление в лечебните заведения в България.
23. Система на стратегически контрол и контролинг. Аналитичен и процесен стратегически контрол. Основни принципи и ключови фактори (връзките "планиране- контрол", контрол-орговорност", контрол-власт", "обратна връзка").
24. Формиране на човешките ресурси на лечебните заведения (набиране, подбор и адаптация на човешките ресурси).
25. Трудово представяне на човешките ресурси в лечебните заведения (мотивация и оценяване на човешките ресурси.)
26. Развитие на човешките ресурси в лечебните заведения (обучение и професионална кариера на човешките ресурси).
27. Управление на конфликтите в лечебните заведения (определение за конфликт, фактори за възникване на конфликти, етапи на конфликта, стратегии за разрешаване на конфликтите).
28. Качество на здравните услуги – същност и аспекти. Структурна характеристика на качеството на продукта в здравеопазването.
29. Управление на качеството – същност и подходи. Стандарти и системи за управление на качеството. Оценка на управлението на качеството в лечебните заведения.
30. Измерване и оценка на качеството – същност и предназначение. Методи и техники за осигуряване и подбръзване на качеството. Методи за вътрешна и външна оценка на качеството.
31. Безопасност за пациентите - същност. Организационни стратегии за осигуряване на безопасността за пациентите.
32. Въведение в социалния маркетинг. Еволюция на маркетинговите концепции и възникване на концепцията за социално-етичен маркетинг. Различия между търговски и социален маркетинг.
33. Проучване на поведението на аудиторията. Доброволна промяна на поведението. Цели, свързани с промяната на поведението – информираност, познание, убеждение. Изследване на общественото мнение и нагласи.
34. Стратегически маркетингов процес. Етапи от процеса на планиране в социалния маркетинг. Систематичност в процеса на планиране. Приложение на маркетинговите проучвания.
35. Анализ на маркетинговата среда. Дефиниране на ключовите фактори за успех. Политически влияния и лобиране. Анализ на специфичната среда. Анализ на конкуренцията и интересите.

- 36.**Идентифициране на целевите аудитории и избор на цели на кампанията. Сегментиране на аудиторията – психографски, демографски и географски критерии за сегментиране, жизнен стил и поведение. Определяна на целевите аудитории на кампанията, поставяне на цели и избор на критерии за оценка.
- 37.**Разработване на маркетингови стратегии. “Продукт” на социалния маркетинг. Достъп до “продукта”: физическа достъпност, време, достъп до информация. Оценка на разходите, необходими за промяна на поведението (средства, време, усилия).
- 38.**Разработване на стратегии за промоция. Медийна стратегия и фактори, влияещи върху избора на медия. Предимства и недостатъци на различните медии при предаване на посланието.
- 39.**Здраве и болест – концепции, основни детерминанти и индикатори за оценка.
- 40.**Здравеопазни системи - цели, функции, модели на финансиране. Системи на заплащане на изпълнителите на здравни услуги.
- 41.**Демографски показатели за оценка на общественото здраве. Съвременни тенденции в България. Международни сравнения.
- 42.**Изучаване на заболяемостта. Медико-социални аспекти на инвалидността и заболяемостта с временна нетрудоспособност.
- 43.**Здравна политика – същност, обект, източници, нива, съвременни тенденции. Роля на местното самоуправление в здравната политика. Глобализация на здравната политика. Роля на СЗО и други специализирани органи към ООН.
- 44.**Същност и приложение на съвременната епидемиология в управлението на здравеопазването. Основни епидемиологични проучвания.
- 45.**Дефиниция и развитие на концепцията за здравна промоция. Подходи на здравната промоция.
- 46.**Медицински подход за здравна промоция. Профилактика на заболяванията. Скрининг.
- 47.**Стандарти в медицинската практика. Стандарти за електронен обмен и унифицирано представяне на медицински данни.
- 48.**Защита на медицинските данни. Основни аспекти. Политики за защита на медицинските данни. Конфиденциалност и сигурност на медицинските данни. Контрол на достъпа до медицински данни.
- 49.**Здравни информационни системи. Видове. Здравни информационни системи като източници на здравна информация. Основни аспекти. Видове.

50. Правни субекти – физически лица. Правоспособност и дееспособност. Представителство. Понятие и същност на представителството. Видове представителство.
51. Договор. Понятие. Сключване на договора. Форма на договора. Изпълнение на договорите. Неизпълнение на договорите. Същност. Форми на неизпълнение. Последици.
52. Общи положения на търговските дружества. Понятие. Видове. Учредяване. Прекратяване.
53. Търговски сделки. Понятие и правна уредба. Сключване на търговски сделки. Форма на търговската сделка. Изпълнение на търговските сделки. Неизпълнение на търговските сделки.
54. Трудов договор. Понятие. Съдържание. Сключване. Форма. Видове трудови договори.
55. Гражданска отговорност на медицинските специалисти. Фактически състав. Отговорност на лечебното заведение за вреди, причинени на пациента.
56. Информирано съгласие. Понятие. Източници. Правна същност и значение на информираното съгласие. Условия за валидност на информираното съгласие. Преценка на дееспособността на пациента за вземане на съгласие. Отказ на пациента от лечение.
57. Медицинска тайна. Източници. Същност на понятието медицинска тайна. Лекарската тайна и третите лица.

Литература

1. *Болнично управление*, под ред. М. Попов, ИК “Хераклит”С., 2002
2. *Болничен мениджмънт*, под ред. Л. Иванов и Ж. Големанова, С., Дийор Принт, 2005, 340 с.
3. Вачков, Ст. и кол., *Въведение във финансите*, ИК Р.И.С., Варна, 2011
4. Веков Т, Салчев П, Джамбазов С. *Добри практики за оценка на здравните технологии*, МУ-Плевен, 2016
5. Вълканова, М. *Медицинско право*, Варна, 2014
6. Владимирова, И. *Търговско право*, София, 2011
7. Генов, Г. и др. *Теория на счетоводството*, ИК “СТЕНО”, Варна, 2005
8. Гладилов, Ст., Е. Делчева, *Икономика на здравеопазването*, изд. “Princers”, София, 2009
9. Голева, П. *Търговско право*, София, 2009
10. Голева, П. *Отговорността на лекаря за вреди, причинени на пациента*, ИК „Труд и право”, София, 2004

11. Грива, Хр. *Определяне на разходите при сключване на договори в здравеопазването*, НЦЗИ, С., 2000
12. Грънчарова, Г., А. Велкова, С. Александрова. *Социална медицина*. 3-то изд., Изд. център МУ-Плевен, 2009.
13. Давидов, Б. *Болнична икономика*, Унив. изд. "Св. Кл. Охридски", С., 2004
14. Делчева, Е. *Здравният икономикс*, изд. "Стопанство", С., 1994
15. Делчева, Е., Б. Давидов. *Пазарни и непазарни дефекти в СКС*, УИ "Стопанство", С., 2000
16. Димитров, Д. *Управление на конфликтите*, Изд. «Сиела», 2005
17. Димитров, Д. *Конфликтология*, УНСС, София, 2007
18. Димова, А. *Управление на качеството в болницата*, ИК "Стено", Варна, 2004
19. Димова, А., М. Попов, М. Рохова. *Здравната реформа в България: Анализ*. Институт Отворено общество, София, 2007, 343 с.
20. Душанов И. *Обща теория на счетоводството*, "Ромина", 2008
21. Душанов, Ив., М. Димитров, *Курс по счетоводство на предприятието*. ИК «Ромина». 2011
22. Желев С., *Маркетингови изследвания*, УИ "Стопанство", С., 1995
23. *Здравната реформа I и II част*, Под ред. на М. Попов, ИК "Македония прес", С., 1998
24. Зиновиева, Д. *Медицинско право*, София, 2004
25. Зиновиева, Д. *Правен режим на ЛЗ*, София, 2000
26. Зиновиева, Д. *Права на пациента*, София, 1998
27. Зиновиева, Д. *Правни и етични аспекти на донорството и трансплантациите*, София, 2003
28. Златанова Т, Петрова-Готова Ц. *Ръководство по финансов мениджмънт в здравеопазването*, ГорексПрес, С.2013.
29. Илиева, С. *Междугрупови интервенции и разрешаване на конфликти*, В: Организационно развитие, УИ "Св. Кл. Охридски", София, 2006
30. Йосифов, Н. *Трудово и осигурително право*, ВСУ „Черноризец Храбър“, 2011
31. Калайджиев, А. *Облигационно право - Обща част*, София, 2013
32. Каменов, Д., *Стратегическо бизнес планиране*, ОКОН, С., 2008
33. Коева-Димитрова, Л., *Анализ на финансовото състояние на диагностично-консултативните центрове – методични и приложни аспекти*, МУ-Варна, ИК „Стено“, 2016
34. Коева, С. М. *Въведение в микроикономиката*, Варна, Е-литера, 2010, 280 с.
35. Костадинова Т., *Стратегическо управление на лечебните заведения*, Изд. "Стено", 2006
36. Костова, Н., *Финансово-счетоводен анализ*, изд. "Актив-К" ООД, Варна, 2010
37. Котлър Ф., *"Котлър за маркетинга"*, ИК "Класика и стил", С., 2001
38. Коцев, Цв., и кол. *Публични финанси*, ИК Стено. 2008
39. Маркхам, У. *Управление на конфликта*, Изд. «Лаков прес», С., 2001

40. Мирчева, И. *Медицинска информатика- избрани теми*, МУ-Варна, 2006
41. Мутафова, Е, Е.Атанасова, Л. Коева-Димитрова, *Икономика, организация и финансиране на лечебните заведения. Сборник от задачи*, Варна, МУ-Варна, 2008.
42. Павлова М, Л. Коева-Димитрова, *Управленско счетоводство в здравните организации*, ИК ”Стено”, Варна, 2004
43. Павлова, Ж. *Финансов мениджмънт в здравеопазването*, София, СИМЕЛ, 2011
44. *Социална медицина*. Под редакцията на Ст. Попова, Стено, 2011
45. Тодоров, В, В.Георгиев, Н.Бакалов. З.Михайлова, *Счетоводство на предприятието*, ИК Стено, 2005
46. Тулчински, Т., Е. Варавикова. *Ново обществено здравеопазване*, „Лотос 23”, 2004
47. Уилямс, А., М. Михайлова, Н.Р.Дейл. *Здравна икономика*, с/о Jusator, София, 580 с.
48. *Управление на болницата*, Авт. кол., ИК “Македония прес”, С., 1998
49. Чобанянева, Ив., А. Димова. *Управление на качеството в здравеопазването*, ИК “Стено”, 2004
50. Шопов, Д. и колектив, *Как да управляваме човешките ресурси в предприятието+CD*, ИК “Труд и право”, 2013
51. Drummond, M. et all. *Methods for Economic Evaluation of Health Care Programmes*, Oxford Medical Publication, 1993
52. Getzen, Th. *Health Economics Fundamentals and Flow of Funds*. John Wiley & Sons, 2004
53. Kotler, Ph., *Social Marketing*, SAGE Publ., 2002
54. Naidoo, J., J. Wills. *Health promotion. Foundations for practice*. Bailliere Tindall, 2000
55. Santerre, R. E., S. P. Neun. *Health Economics: Theories, Insights, and Industry Studies*. Thomson, 2007
56. Zelman W.N., McCue M.J., Millikan A.R., Glick N.D. *Financial management of health care organisations: an introduction to fundamental tools, concepts, and applications*, Oxford, UK: Blackwell Publishers, Inc. 2003